

espurna

NÚM 173 | OCTUBRE 2023

BUTLLETÍ INFORMATIU DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

Edita: Unitat Tècnica UT-902
Servei de Prevenió d'Incendis Forestals

Foto de portada: Exemplar de *Pinus halepensis* cremat en l'incendi del PN de El Saler (València). Font: Servei de prevenió d'Incendis Forestals.

Per a qualsevol aclariment o suggerència contactar amb:
unidadtecnica902@gva.es

SUMARI

CLAUS METEOROLÒGIQUES DEL MES	03
DADES ESTADÍSTIQUES	07
Valors acumulats	07
Comparació amb els valors mitjans	08
Evolució mensual: número	09
Evolució mensual: superfície afectada	11
Anàlisi de les causes	12
RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE	14
INCENDIS DEL MES	15
NOTÍCIES I DIVULGACIÓ	16

BUTLLETÍ ESPURNA
creat per la

Unitat Tècnica UT-902

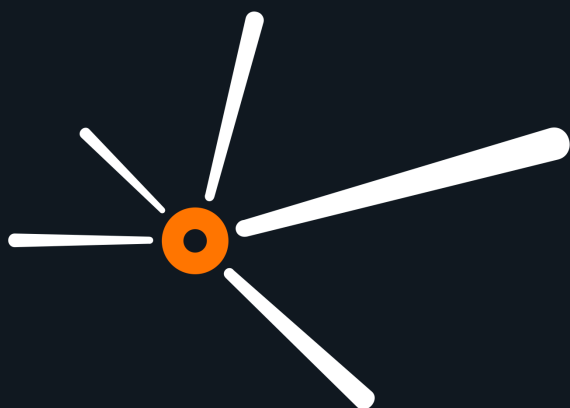
Servei de Prevenió d'Incendis Forestals GVA

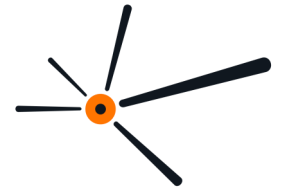
Està baix la Llicència Creative Commons

Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0)

Creat a partir de l'obra en

<https://agroambient.gva.es/va/web/prevencion-de-incendios/boletines-espurna>

El mes d'octubre de 2023 ha sigut **molt càlid i molt sec** en la Comunitat Valenciana.

La temperatura mitjana de 19.0 °C és 2.4 °C superior a la de la climatologia de referència (16.6 °C), i la

precipitació acumulada ha sigut 7.3 l/m², que és un 87% inferior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (58.6 l/m²).

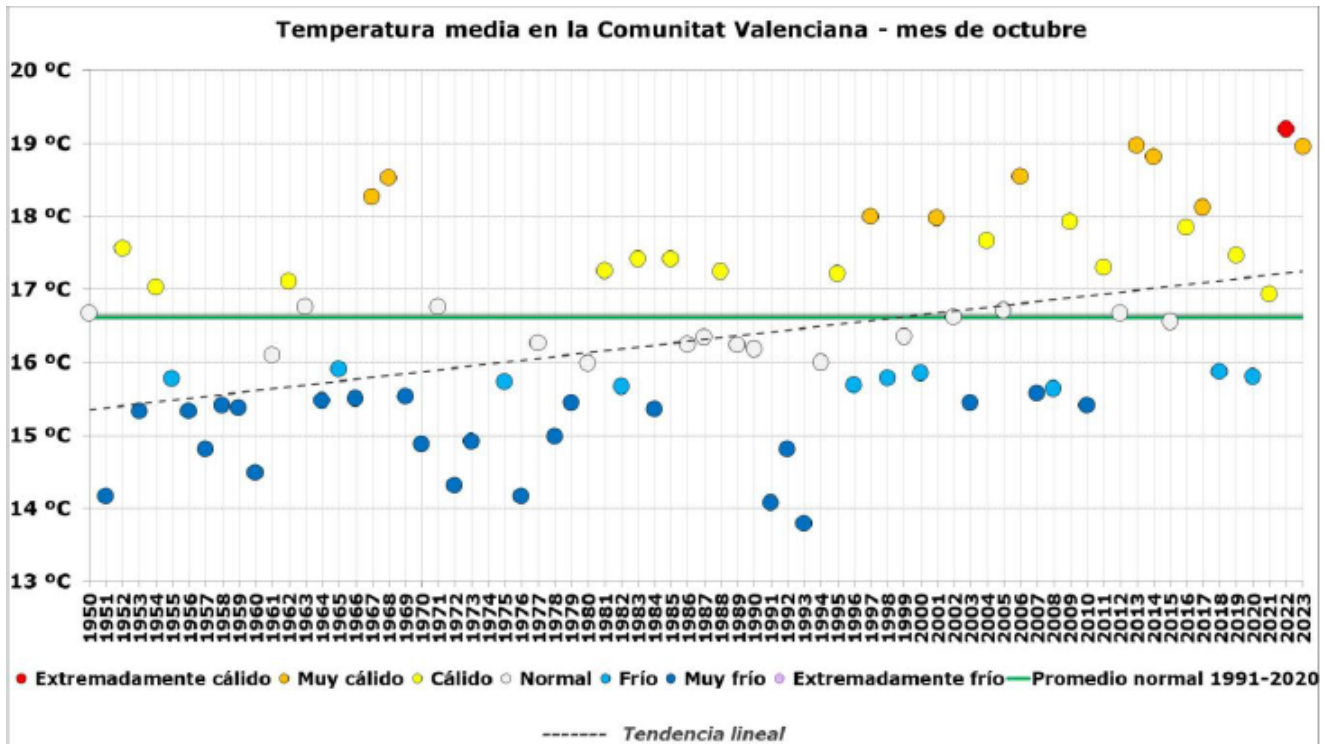

FIGURA 1. Temperatura mitjana del mes d'octubre a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Juntament amb 2013, és el segon mes d'octubre més càlid des d'almenys 1950, només per darrere d'octubre del passat 2022.

Desagregant les dades, hi ha hagut més anomalia pel dia (+2.9 °C) que a la nit (+1.8 °C).

Excepte els dies 21 i 22, que van ser els més freds, la resta la temperatura mitjana va estar de manera persistent per damunt dels valors normals.

Van destacar els registres del dia 1, quan es van registrar les temperatures més altes en un mes d'octubre en observatoris de l'interior de València i Castelló: Sumacàrcer (36.5 °C), Jalance (36.0 °C), Bicorp i Xàtiva (35.4 °C), Ontinyent (35.0 °C), Ademuz (34.7 °C), Chelva (33.9 °C), Montanejos (32.4 °C), Morella (30.4 °C), Vilafranca (29.8 °C) i Castellfort (27.4 °C).

NOTA:

La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET.

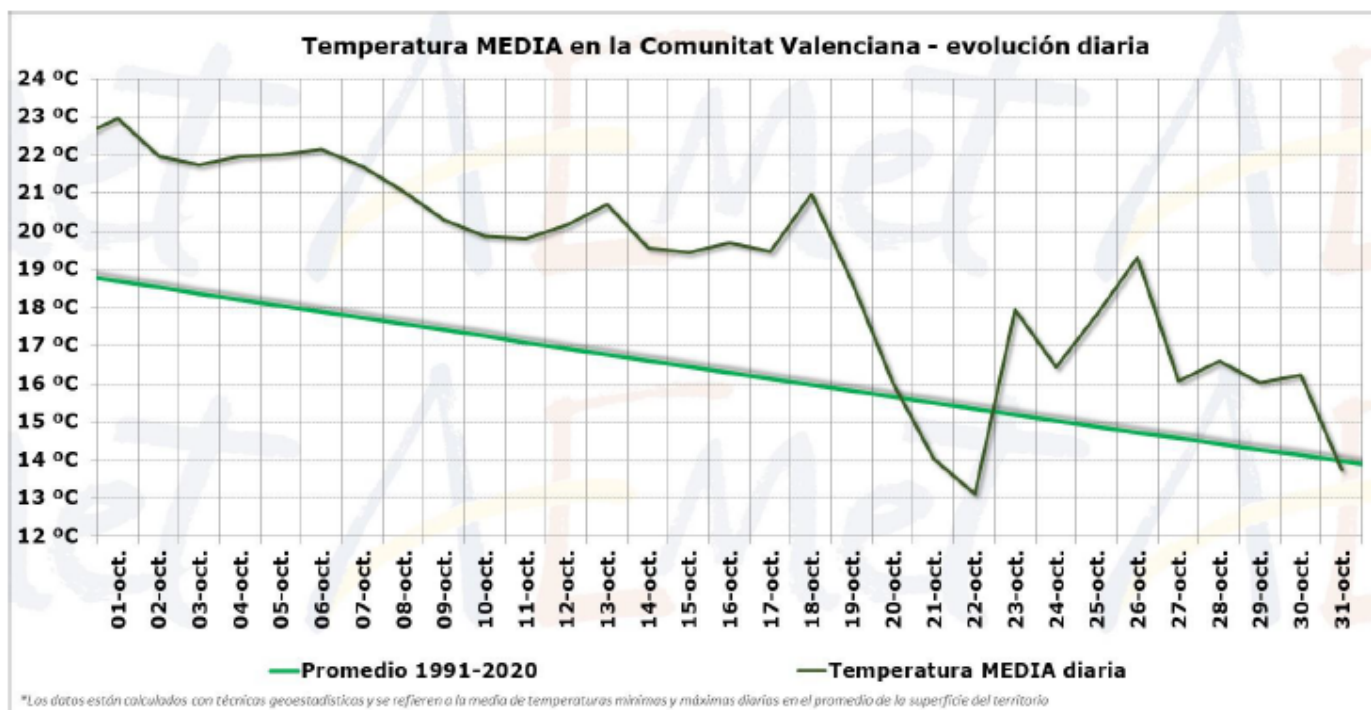

FIGURA 2. Evolució diària de la temperatura mitja durant el mes d'octubre a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

A Morella, de fet, ha sigut la primera vegada que se superen els 30 °C en un mes d'octubre.

Especialment, les majors anomalies càlides s'han registrat a les províncies de València i Castelló, amb valors entre 2 i 3 °C superiors a la mitjana normal, fins i tot amb anomalies superiors a 3 °C a l'interior nord de Castelló, mentre que a Alacant les anomalies han estat, en general, entre +1.5 i +2.0 °C.

Els valors més freds es van registrar en la matinada del dia 22, amb 1.9 °C a Vilafranca i 2.9 °C a Utiel.

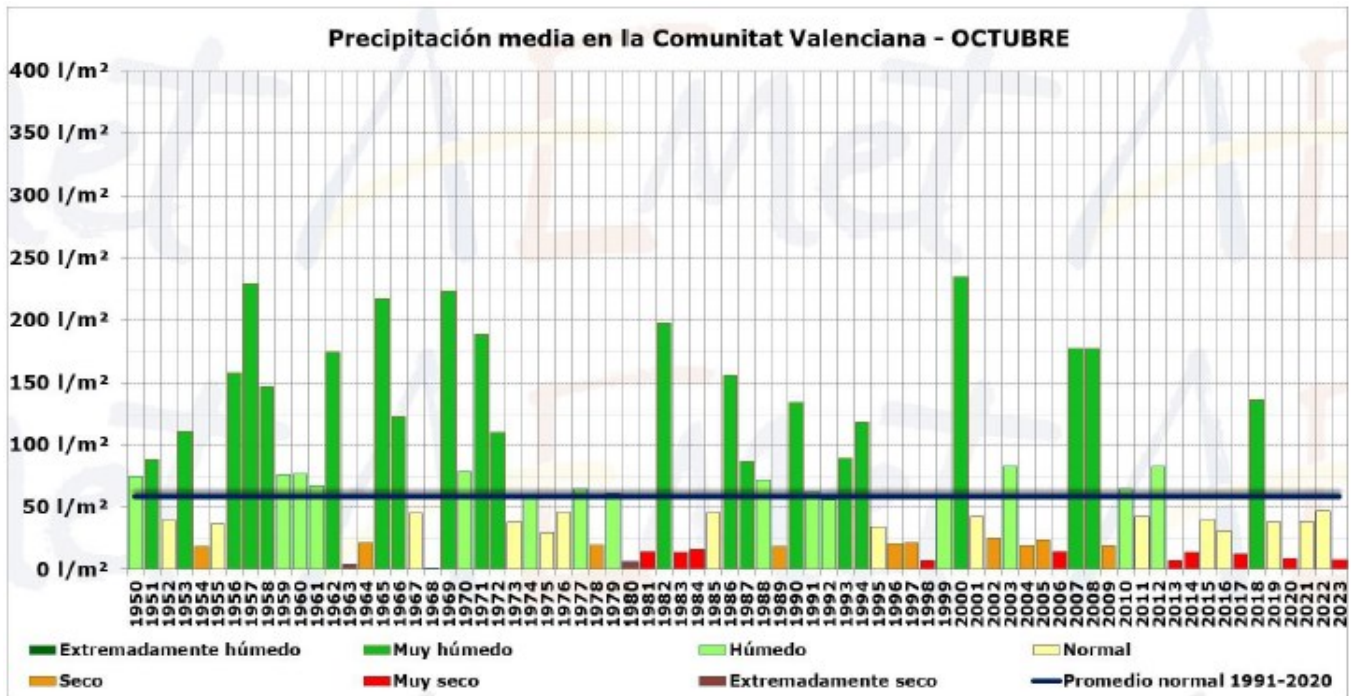
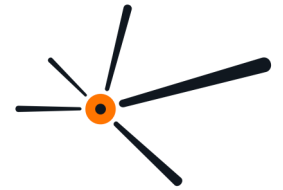

FIGURA 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes d'octubre de 2023. Font: AEMET.

La precipitació acumulada ha sigut 7.3 l/m², que és un 87% inferior que la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (58.6 l/m²) i, globalment, el mes es qualifica com **molt sec**. És el segon mes d'octubre més sec del segle, després de 2013, i el sisé més sec des de 1950.

Octubre és el mes en què històricament més episodis de pluges torrencials s'han registrat en el nostre territori, però en els últims 15 anys no hi ha hagut un temporal de precipitacions torrencials generalitzades en este mes, amb l'única excepció d'octubre de 2018, amb el temporal de llevant sobre la província de Castelló i nord de València.

Només el dia 19 va haver-hi precipitacions quasi generalitzades, encara que febles, amb 11.0 l/m² acumulats a Morella com a màxim registre en 24 hores.

Els màxims acumulats es van registrar a Montanejos, amb 17.6 l/m², Tibi (Maigmó), 17.5; Castellfort, 17.4 i Morella, 17.2, mentre que quasi en la meitat del territori, la precipitació va ser inferior a 5 l/m².

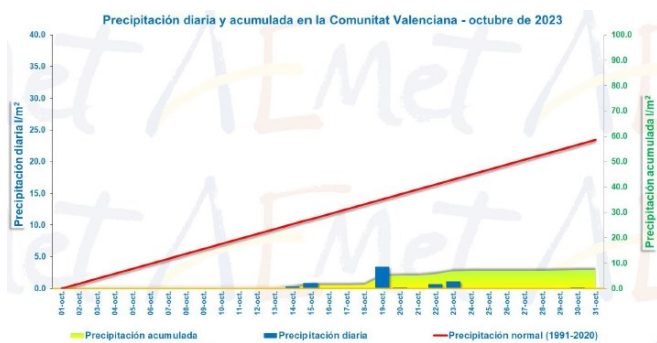

FIGURA 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes d'octubre de 2023 a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

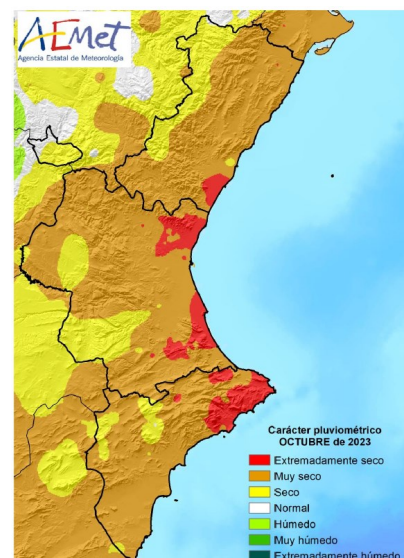

FIGURA 5. Caràcter pluviomètric del mes d'octubre de 2023 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

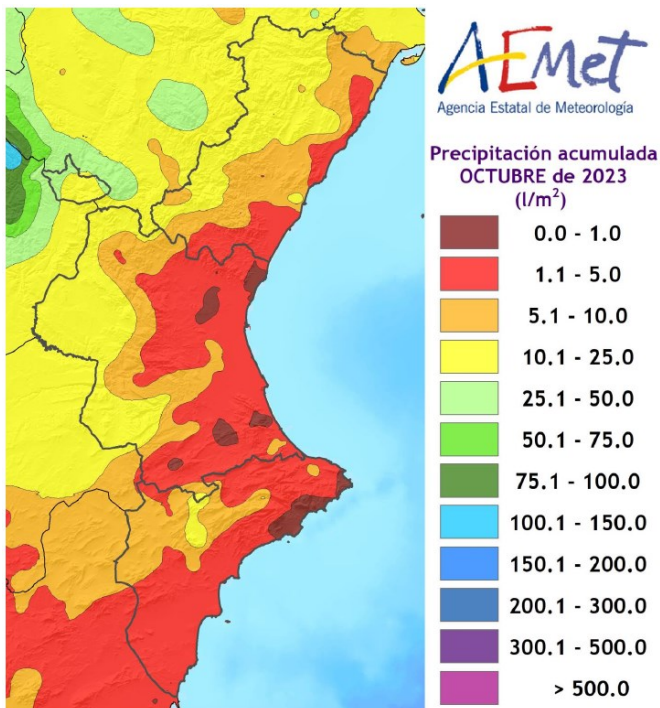
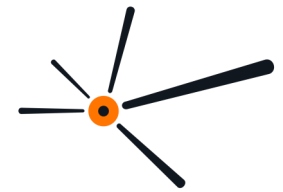

FIGURA 6. Precipitació acumulada del mes d'octubre en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

En les tres províncies el mes d'octubre va presentar un destacat dèficit pluviomètric, més acusat a Alacant (-91%), on ha sigut el més sec dels últims 25 anys. A València, el dèficit mig provincial ha sigut del 87% i és el més sec des de 2013 (i el segon més sec del segle). Finalment, el dèficit mitjà a Castelló ha sigut del 86%. En esta província octubre de 2020 va ser una mica més sec que este de 2023.

En funció de la precipitació normal en cada punt, el mes ha sigut molt sec en tres quartes parts del territori, sec en l'en 16%, normal en una xicoteta zona del Racó d'Ademuz, la més occidental, i extremadament sec en el 8%, repartit per zones dels litorals de les tres províncies. En una d'eixes zones de caràcter extremadament sec se situa l'observatori de València, on s'han acumulat 3.0 l/m², de manera que és el mes d'octubre més sec a la ciutat des de 1978, quan es van acumular 2.8 l/m².

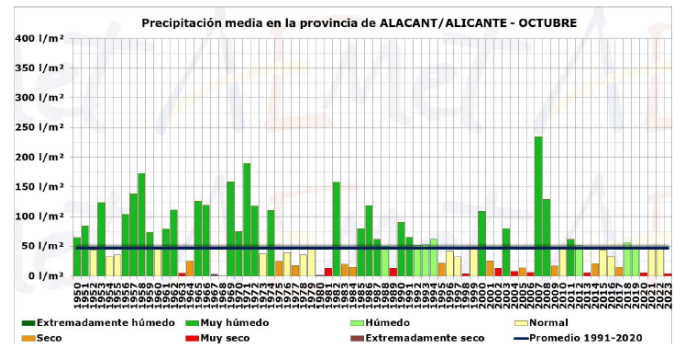

FIGURA 7. Precipitació mitjana el mes d'octubre a la província d'Alacant. Font: AEMET.

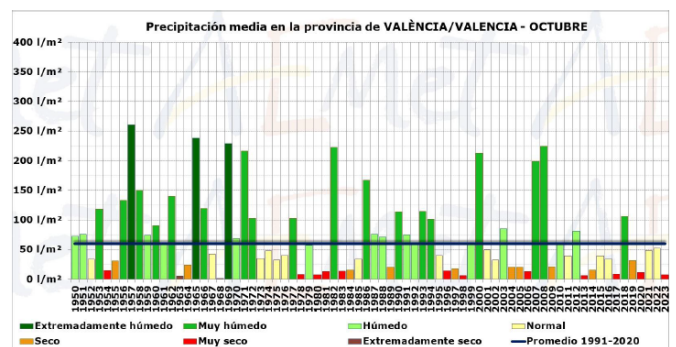

FIGURA 8. Precipitació mitjana el mes d'octubre a la província de València. Font: AEMET.

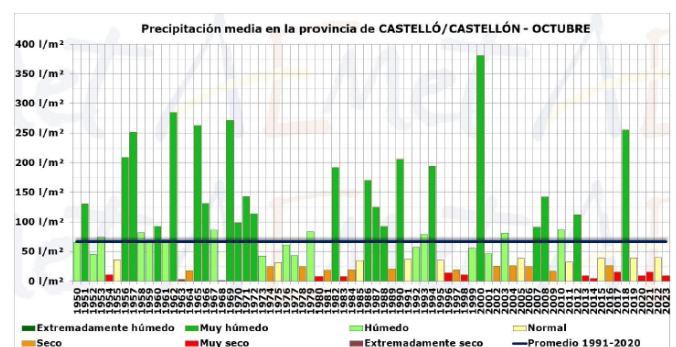
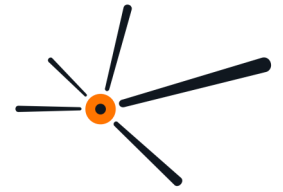

FIGURA 9. Precipitació mitjana el mes d'octubre a la província de Castelló. Font: AEMET.

VALORS ACUMULATS

En la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada l'any 2023 per províncies.

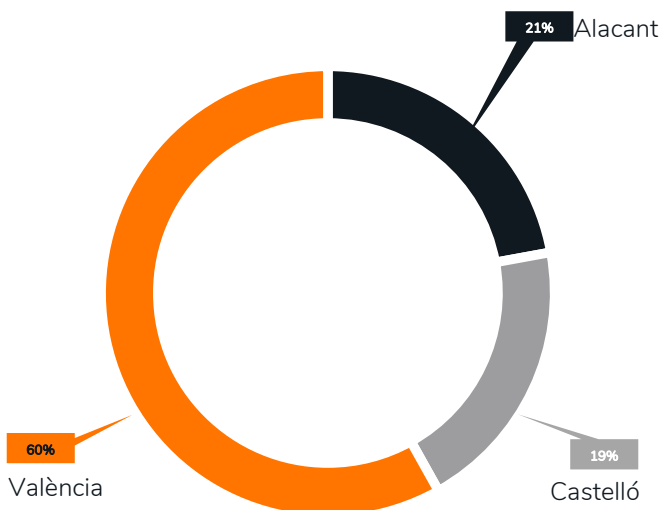
La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València amb 216 incendis que representa el 60% del total. Li segueix Alacant amb 78 que són el 21% dels incendis totals, finalment la província de Castelló s'han registrat 71 incendis que són el 19%

dels incendis ocorreguts en la Comunitat.

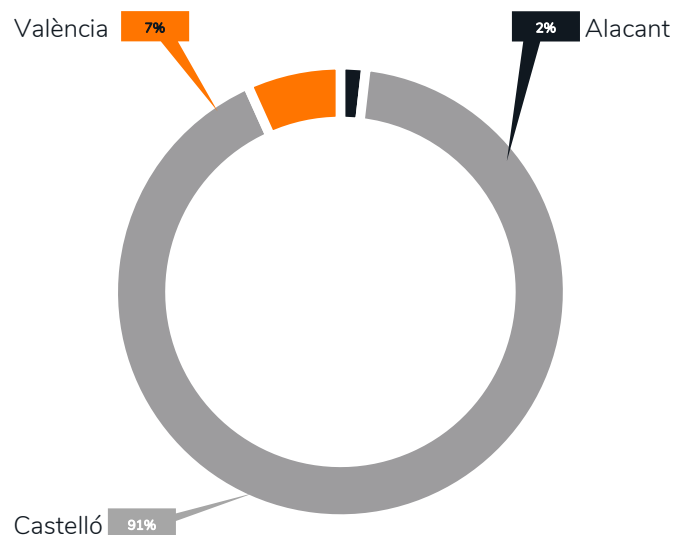
Quant a la superfície afectada, a Alacant s'han vist afectades 67,15 ha que suposen el 2% de la superfície, mentre que València aconseguix el 7% amb 249,70 ha, i quant a la província de Castelló són 3.397,28 ha sent el 91% en el que portem de 2023 aconseguint una superfície total de 3.714,12 ha de superfície forestal en aquest any.

Província	Número	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	75	1,38	32,33	33,71	33,44	67,15
Castelló	67	4,52	675,86	680,38	2.716,90	3.397,28
València	197	69,24	123,64	192,88	56,81	249,70
Total	339	75,14	831,83	906,97	2.807,15	3.714,12

TAULA 1. Número d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2023.

GRÀFIC 1. Número d'incendis en percentatge.

GRÀFIC 2. Superfície afectada en percentatge.

DADES

ESTADÍSTIQUES

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 3.714,12 ha en 365 incendis. Del total de la superfície afectada, 2.807,15 ha suposen superfície arbrada mentre

que 906,97 ha són de superfície rasa, de les quals 75,14 ha corresponen a canyes.

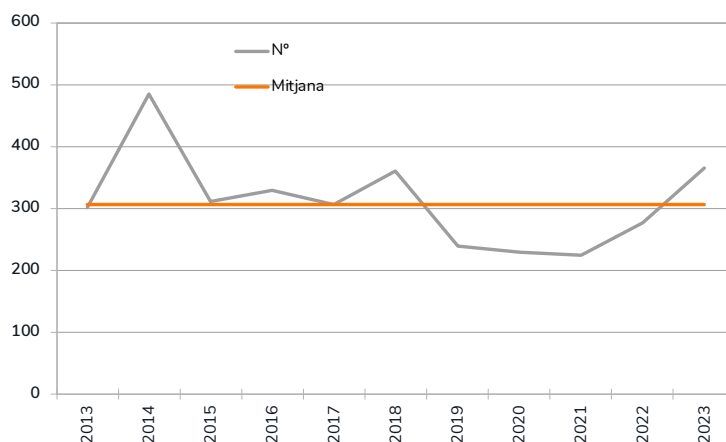
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 31 d'octubre en comparació amb l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2023 s'han produït 365 incendis, valor per damunt de la mitjana (306 incendis) de l'últim decenni fins

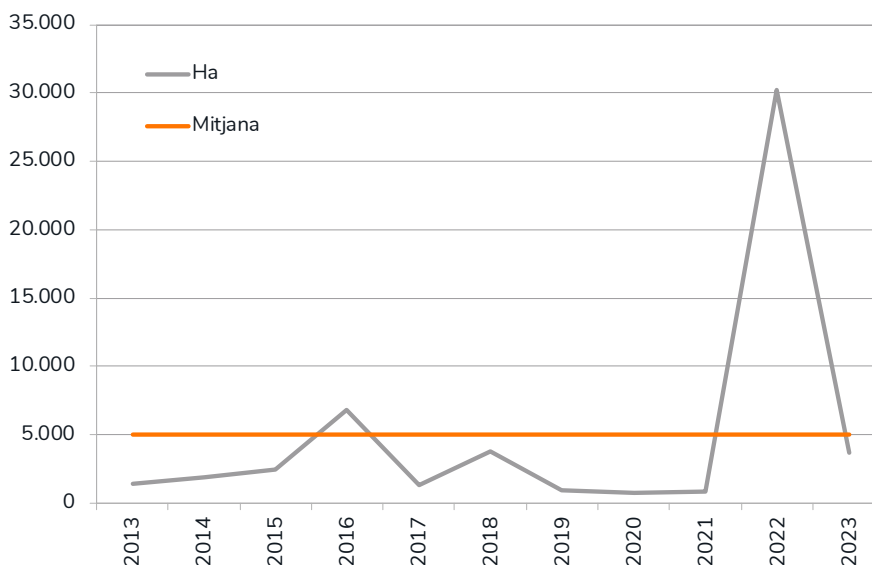
al mes d'octubre. Quant a la superfície afectada (3.714,12 ha) per a estos mesos de l'any, es troba per davall de la mitjana que s'estableix en 5.016,18 ha.

Any	Nº	Superfície
2013	301	1.355,59
2014	485	1.875,17
2015	311	2.417,72
2016	329	6.796,38
2017	306	1.341,18
2018	361	3.718,85
2019	240	956,92
2020	229	683,90
2021	225	781,89
2022	277	30.234,21
2023	365	3.714,12

TAULA 2. Número i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

GRÀFIC 3. Evolució del número d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

GRÀFIC 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

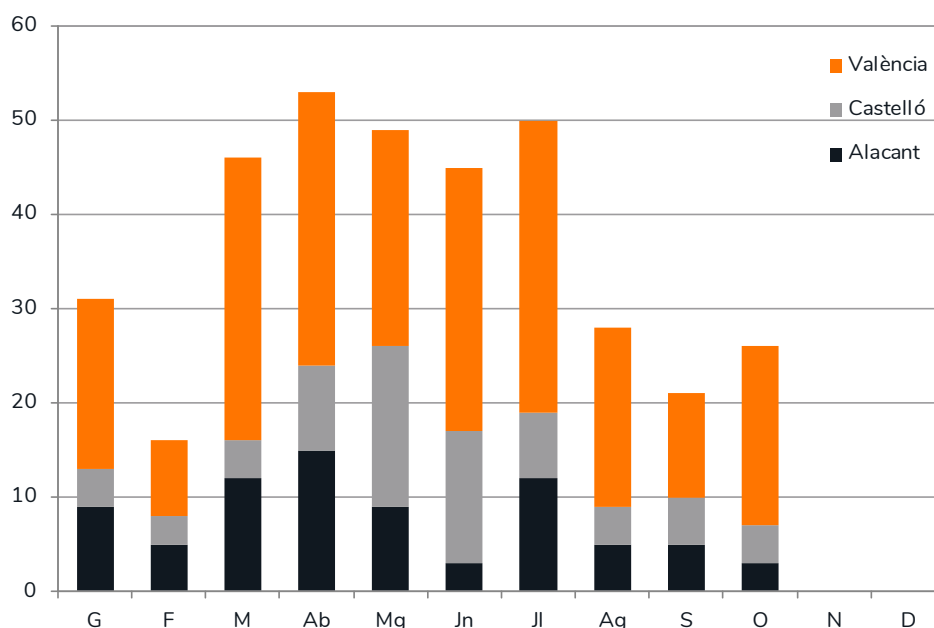
EVOLUCIÓ MENSUAL: NÚMERO

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues

diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	9	4	18	31
Febrer	5	3	8	16
Març	12	4	30	46
Abril	15	9	29	53
Maig	9	17	23	49
Juny	3	14	28	45
Juliol	12	7	31	50
Agost	5	4	19	28
Setembre	5	5	11	21
Octubre	3	4	19	26
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	78	71	216	365

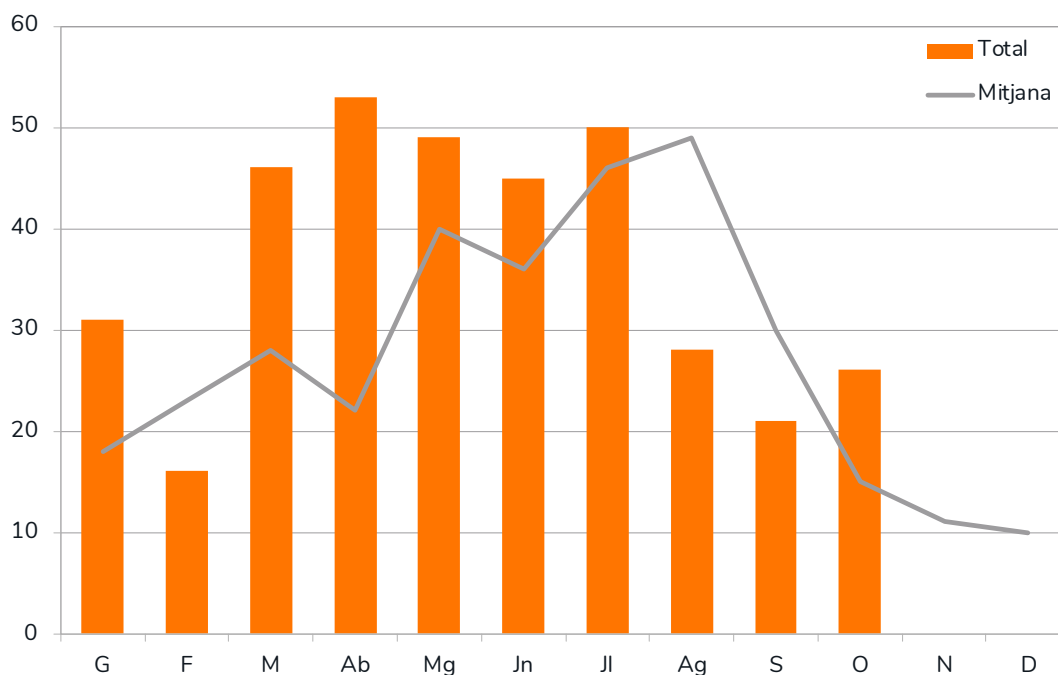
TAULA 3. Evolució mensual del número d'incendis (2023)

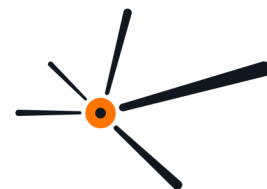
GRÀFIC 5. Número d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes d'octubre s'han registrat 26 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 3 a la província

d'Alacant, 4 a la província de Castelló i 19 dels incendis a València.

GRÀFIC 6. Número d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

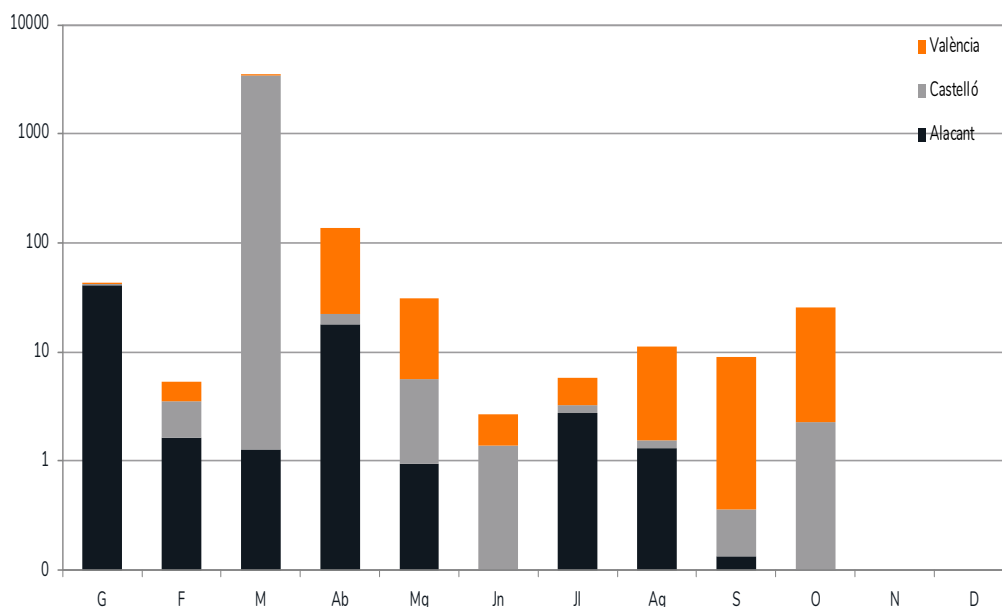
EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al número, si bé en la comparació amb els valors

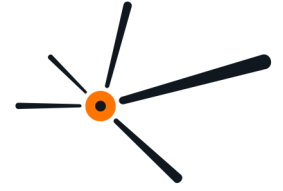
mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfics 7 i 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	40,95	0,97	1,56	43,48
Febrer	1,63	1,94	1,77	5,34
Març	1,29	3.380,85	62,15	3.444,29
Abril	18,01	4,35	113,13	135,49
Maig	0,94	4,64	25,38	30,96
Juny	0,02	1,36	1,30	2,69
Juliol	2,77	0,53	2,51	5,81
Agost	1,32	0,22	9,72	11,26
Setembre	0,13	0,23	8,77	9,13
Octubre	0,08	2,19	23,40	25,67
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	67,15	3.397,28	249,70	3.714,12

TAULA 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2023).

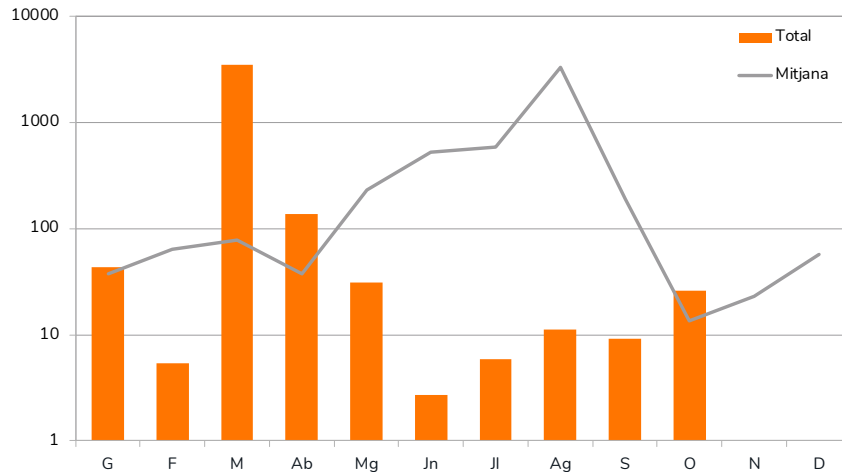

GRÀFIC 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Com podem veure en el gràfic 8, la superfície cremada en este butlletí Espurna és lleugerament major a la mitjana del decenni, igual que va succeir el mes de gener. La resta de mesos, la superfície cremada va estar per davall de la

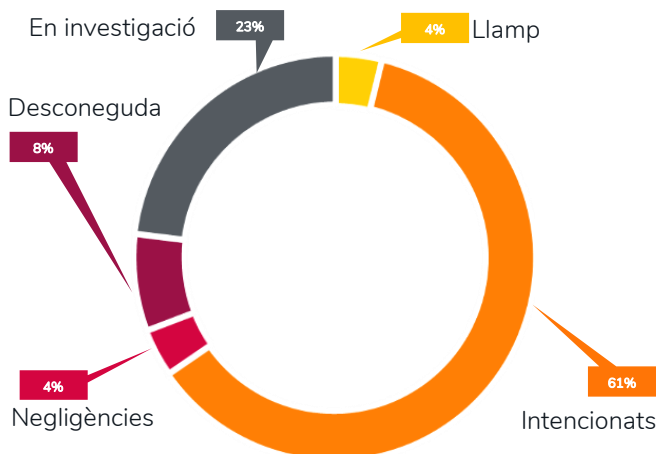
mitjana del decenni, excepte els mesos de març i abril en els quals la superfície afectada va estar per damunt, a causa de l'incendi ocorregut a Villanueva de Viver (Castelló).

GRÀFIC 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

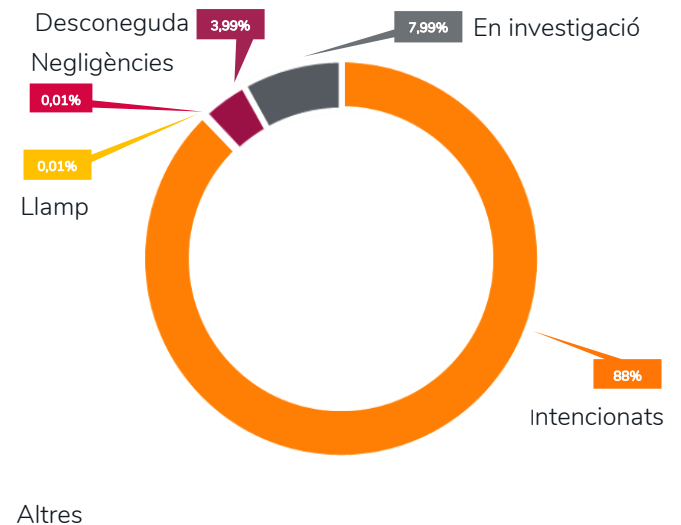
ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes d'octubre de 2023.

GRÀFIC 9. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Octubre 2023.

El mes d'octubre s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 1 per causa de llamp, 16 incendis per causa intencionada, 1 per negligències, 2 causes desconegudes i 6 en investigació.

GRÀFIC 10. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Octubre 2023.

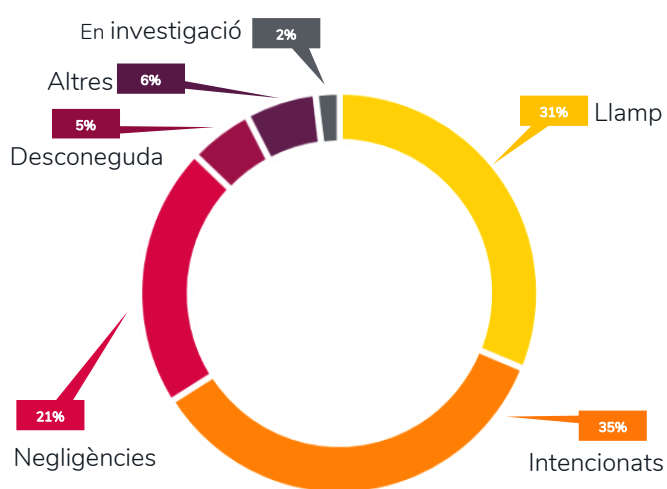
DADES

ESTADÍSTIQUES

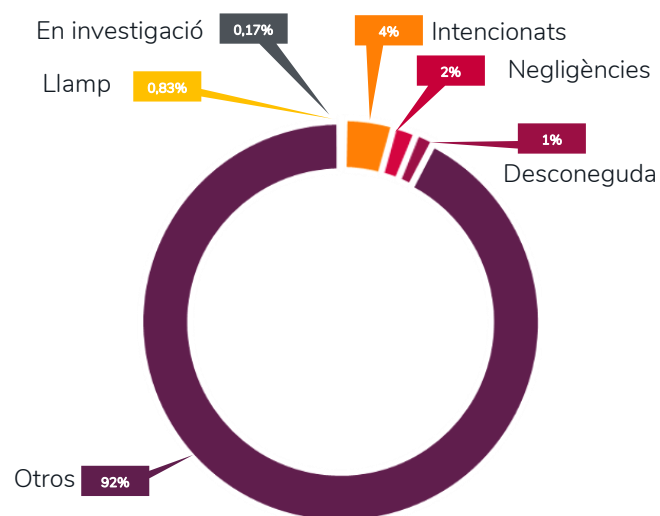

A final de tardor del 2023, els incendis intencionats han cremat 148,55 ha que suposen el 4% de la superfície afectada, les negligències han afectat 69,93 ha aconseguint el 2% de la superfície total incendiada, les causes desconegudes han afectat 55,39 ha sent l'1%. Mentre que altres causes han recorregut 3.428,12 ha sent

el 92% i les causes per raig han afectat 10,02 ha, que suposen el 0,83%. Finalment, les causes que estan en investigació han afectat 2,11 ha de superfície forestal que correspon al 0,17% del total cremat en el que portem d'any.

GRÀFIC 11. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2023.

GRÀFIC 12. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2023

RELACIÓ

COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

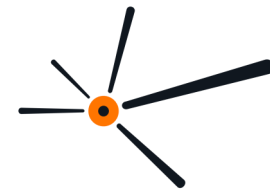
Data	Municipi	Superfície Forestal	Codí Causa	Paratge	Província
05/10/2023	Alzira	0,1	1	El Ràfol (Riu Xúquer)	València/València
07/10/2023	Atzeneta del Maestrat	0,99	3	Mas de la Selleta	Castellón/Castelló
07/10/2023	València	0,02	1	Tallafoc del Pujol (La Devesa)	València/València
08/10/2023	Ia Pobra de Benifassà	0,0005	5	Colonia europa	Castellón/Castelló
08/10/2023	Alacant/Alicante	0,0303	1	Lagunas de Rabasa	Alicante/Alacant
17/10/2023	Moncada	0,0535	1	BARRANC CARRAIXET	València/València
17/10/2023	Ies Coves de Vinromà	0,002	3	Mas de Albert	Castellón/Castelló
18/10/2023	Catarroja	0,5	5	Bco. de Torrent	València/València
18/10/2023	Gandia	0,0771	2	Bco. Beniopa	València/València
18/10/2023	València	0,34	5	La Garrofera	València/València
19/10/2023	Tavernes de la Vall digna	0,002	5	Les Creus	València/València
20/10/2023	Sagunt/Sagunto	0,1089	1	El Realenc	València/València
20/10/2023	València	0,001	1	La Devesa (Avenida Gola del Pujol)	València/València
21/10/2023	València	18,001	1	La Malladeta	València/València
21/10/2023	Alzira	1,5	1	Riu Xúquer	València/València
21/10/2023	Carlet	0,006	1	Riu Magre	València/València
21/10/2023	València	0,0058	1	Avenida Gola de Pujol	València/València
22/10/2023	Alacant/Alicante	0,03	5	Lagunas de Rabasa	Alicante/Alacant
22/10/2023	Crevillent	0,015	1	Estret del Forat	Alicante/Alacant
24/10/2023	Enguera	0,0005	0	LA PERALEJA	València/València
24/10/2023	Albalat dels Tarongers	0,0396	1	Rio Palancia	València/València
25/10/2023	Vilallonga/Villalonga	0,0291	1	Barranc del Castell	València/València
25/10/2023	Fortaleny	0,525	1	rio Júcar	València/València
26/10/2023	Alzira	2,0615	1	Rio Júcar	València/València
28/10/2023	Torrent	0,0296	1	Bco de Chiva	València/València
30/10/2023	Alcalà de Xivert	1,2	5	Barranc de La Parra	Castellón/Castelló

Codis de causes:

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda
- (4) Altres
- (5) En Investigació

INCENDIS

DEL MES

En este mes d'octubre, destaca l'incendi ocorregut en el Paratge "La Malladeta", dins del Paratge Natural de la Devesa del *Saler. L'incendi va ocórrer el dia 21, arribant a cremar una superfície provisional de 18,001 ha forestals.

Va ser un incendi conduït per vent, de component oest-sudoest, amb valors mitjans de 25 km/h i ratxes de fins a 30 km/h. La temperatura màxima que es va registrar durant el dia va ser de 25 °C, i les humitats mínimes rondaven el 20%, sense recuperacions nocturnes.

Estes condicions dessecants, juntament amb la

inestabilitat atmosfèrica en capes baixes, van permetre l'augment de la intensitat del foc en les seues etapes inicials.

Malgrat això, el cap de l'incendi ténia uns pocs centenars de metres fins a quedar-se sense combustible, i el comportament dels flancs es presumia que estaria dins de la capacitat d'extinció, a causa de les característiques topogràfiques i del tipus de vegetació present.

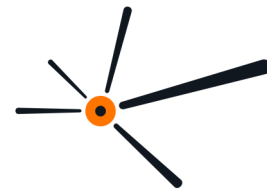

FIGURA 10. Mapa del perímetre i ubicació de l'incendi del Saler.

FIGURA 11. Desenvolupament inicial de l'incendi de El Saler.

Durant l'incendi, es va observar un cisallament del vent en altura cap al sudest, la qual cosa podia provocar una obertura del flanc dret.

El Voluntariat Ambiental en Prevenció d'Incendis Forestals que promou la Generalitat Valenciana, té com a objectiu el suscitar la participació ciutadana en la prevenció d'incendis forestals.

El programa va dirigit a entitats i associacions de voluntariat, que poden sol·licitar ajudes per dur a terme activitats de prevenció d'incendis forestals, com ara: vigilància i control de zones forestals, educació ambiental per a la prevenció d'incendis.

Totes les entitats i associacions que participen en el programa poden rebre una formació específica en matèria de prevenció d'incendis forestals impartida per l'equip de formació del servei de vigilància preventiva enfront del risc d'incendis forestals que executa VAERSA.

El contingut formatiu se centra en aspectes rellevants en matèria de prevenció, com pot ser: claus meteorològiques, incendis forestals a la Comunitat Valenciana, mètodes i recursos disponibles per a la prevenció d'incendis forestals a la Comunitat, metodologia de treball del voluntariat de prevenció, normativa bàsica dels nivells de preemergència, actuacions correctes i incorrectes segons els nivells de preemergència, detecció i comunicació a l'112 de possibles fums i nocions bàsiques de seguretat i salut tant per als propis voluntaris com per a les persones usuàries de la forest, entre d'altres.

Amb aquest voluntariat, es pretén augmentar la conscienciació ciutadana sobre la prevenció d'incendis forestals, reduir el risc d'incendis forestals.

El perfil del voluntariat format a les xerrades és molt ampli, amb joves, veterans i veïns entre d'altres.

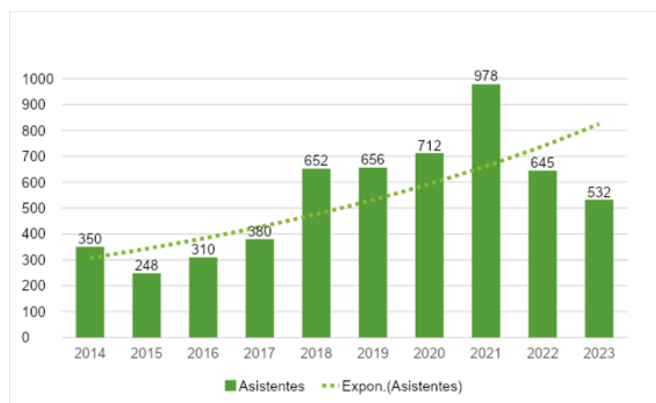

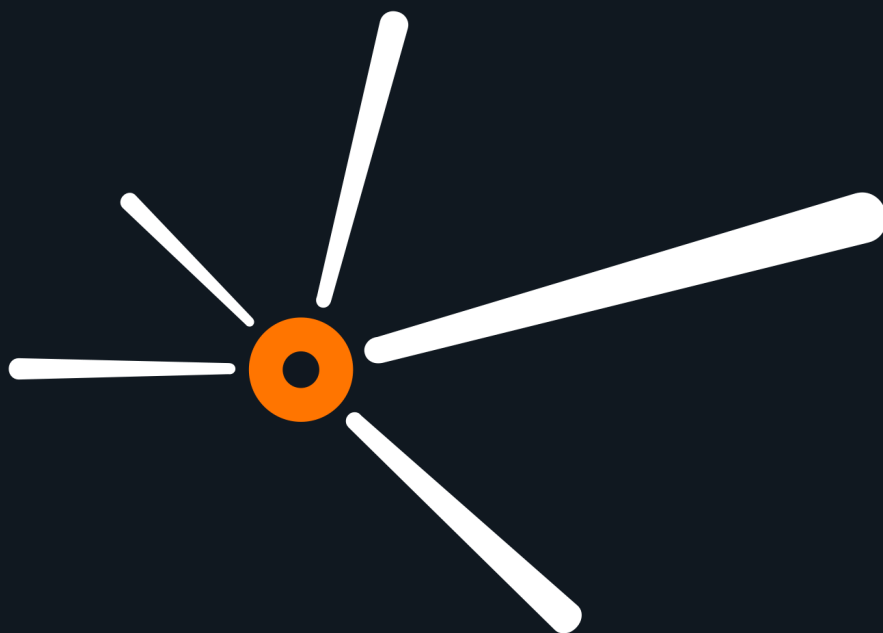
FIGURA 12. Nombre d'assistents a les xerrades i tendència dels últims 10 anys.

Voluntariat Ambiental

En definitiva, el programa té un gran potencial de creixement, però cal abordar els problemes i contratemps que s'han identificat durant l'exercici, perquè pugui assolir el seu màxim rendiment.

En 2023, el programa de voluntariat ambiental va formar a un total de 48 entitats i associacions, amb un total de 532 persones voluntàries.

espurna.